

Till
Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remissvar@regeringskansliet.se
Dnr. Fi/2018/00966/K

YTTRANDE ÖVER INDELNINGSKOMMITTÉNS BETÄNKANDE MYNDIGHETSGEMENSAM INDELNING – SAMVERKAN PÅ REGIONAL NIVÅ (2018:10)

Indelningskommitténs slutbetänkande lämnar förslag inom fem områden:

1. Myndighetsgemensam indelning
2. Beteckning och utformning av namn på kommuner på regional nivå
3. Landstings, kommuners och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen
4. Landstingens samverkansmönster
5. Finansiering av förvaltningsutgifter för det regionala utvecklingsansvaret

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva, vars syfte är att "ge allmännyttan genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land", framför här synpunkter på förslagen om myndighetsgemensam indelning samt på landstingens, kommuners och befolkningens synpunkter vid ändringar i länsindelningen.

Förslaget att göra en myndighetsgemensam indelning i sex regioner för de föreslagna myndigheterna kan tyckas oproblematiske, eftersom det för vissa av dessa myndigheter inte innebär någon centralisering. Däremot är det problematiskt eftersom det i förlängningen med stor sannolikhet kommer att innebära att allt fler andra myndigheter, länsvisa samarbeten och länsorganisationer, föreningar och företag kommer att anse det fördelaktigt att förlägga sin verksamhet i närheten av huvudorterna för de sex regionerna. Det kommer att resultera i en starkt centralisering och urbanisering och att det blir alltför stora avstånd till befolkningen. Detta har redan skett och kommer riskera att mer centralisering sker. Ett exempel på hur illa det kan gå är den nya polisorganisationen.

Att så många myndigheter åläggs att bilda samma regionindelning innebär en ökad risk för centralisering, koncentration av statliga myndigheter och därmed starka urbaniseringseffekter runt om i landet. Det blir också en stark kompetenskoncentration som inte är bra för hela landet utan bara för några få städer.

Det kommer också bidra till ett starkt samarbete mellan dessa myndigheter på några få orter men på de flesta orter kommer det bli en försämring. Det är lätt att tro att denna utredning syftar till att i

förlängningen göra storregioner enklare att genomföra. Vi vänder oss därför emot det förslaget och ser hellre att myndigheterna stärker sin regionala närvaro på fler platser.

Regeringen och många andra partier har redan uppmärksammat den problematik med att fortsätta den centralisering av statliga myndigheter som pågått under de senaste årtiondena. Denna utredning föreslår en fortsatt inriktning på samma väg. Den tar inga regionalpolitiska hänsyn och saknar helt landsbygdssäkring eller analys om hur detta kommer slå mot landsbygd, tätorter och mindre städer.

Vi vill också påminna om vårt svar *Yttrande från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva angående Regional indelning – tre nya län (SOU 2016:48). DnrFi201602568/K* som belyser problematiken utifrån olika perspektiv.

Utredningen utgår från att urbanisering och människors livsval kommer se likadana ut som de gjort under industrialismen, men idag ser vi redan tendenser att urbaniseringen i Sverige avtar. Under 2017 ökade befolkningen i samtliga län, och i 226 av alla 290 kommuner. Mellan 2010 och 2016 ökade befolkningen på landsbygden för första gången sedan 1980-talet, med 16 000 personer (Läs mer i vår rapport *Befolkning i hela landet*). Dessa ökningarna sker trots de försämrade förutsättningar som rådande politik skapat.

Utredarna tar inte heller hänsyn till vilka förändringar digitaliseringen kan skapa för människors livsval. De förutsätter att alla demografiska/ekonomiska kurvor kommer vara oförändrade trots att forskning och studier visar på stora förändringar på sådant som påverkar livsstilsval. Istället för att tänka en mer decentraliserad, digitaliserad värld med stark lokal förankring försöker utredningen fortsätta lösa problem med centralisering och storskalighet vilket vi vet får stora konsekvenser på möjligheter för diversifierade arbetsmarknader i hela landet, ökad urbanisering till redan befolkningstäta städer med bostadsbrist och miljöproblem som följd. Om detta fortsätter riskerar också landets matförsörjningsgrad, råvaruleveranser och ekonomi att försämrans. Allt det här riskerar att leda till ett tudelat land som i sin tur kan skapa demokratiproblem.

Vi stödjer att landstingen ska få inflytande i uppdelning av regioner, men föreslår att möjligheterna att påverka stärks enligt följande i 1979:411, Lag om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och regioner¹, 2 kap 3§: *”Vid prövning av frågan om indelningsändring ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de regioner samt den eller de kommuner som närmast berörs av ändringen. Om en sådan region motsätter sig en indelningsändring, får beslut om ändringen meddelas endast om det finns särskilda skäl. Befolkningens önskemål och synpunkter ska”... tillmätas stor vikt.*

Och enligt följande i 2 kap 7 a §

”Berörda regioner ska, som ett led i beredningen av ett yttrande eller en ansökan om ändrad regionindelning, inhämta synpunkter från”... befolkningen i regionen.

Med vänliga hälsningar

Stockholm 2018-08-30

Åse Classon
Ordförande

Staffan Nilsson
Ordförande

Terese Bengard
Verksamhetschef

